

Z ČINNOSTI FARMACEUTICKÝCH SPOLEČNOSTÍ

35. technologické dni a pohľad do histórie tohto podujatia

Pre rozvoj každého odboru je potrebné fórum, na ktorom sa môžu odborníci stretávať, prezentovať svoje výsledky, vymieňať si skúsenosti a nadväzovať pracovné kontakty. Pre vedný odbor galenická farmácia – farmaceutická technológia sa takýmto podujatím na dlhé roky stali *Technologické dni* (TD). Prvé Technologické dni sa konali v roku 1967 v Smoleniciach a do roku 1991 sa usporiadali každoročne. Po tomto roku sa v kontexte politických zmien organizovali v dvojročných intervaloch a striedali sa s konferenciou *Farmaceutická technológia*, ktorú zastrešovala Farmaceutická fakulta v Hradci Králové. Organizátorom TD bola Katedra galenickej farmácie Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského ve spolupráci s Technologickou sekciou Slovenskej farmaceutickej spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti. Témy technologických dní ako aj obsahová náplň prednášok a posterových prezentácií odrážali aktuálnu

problematiku nielen v Československu (neskôr Česku a Slovensku), ale aj vo svete. V priebehu rokov boli okrem slovenských a českých účastníkov hosťami Technologických dní aj významní odborníci z Nemecka, Poľska, Maďarska, Španielska, Holandska, Francúzska, Rakúska, Anglicka, Švajčiarska, Bulharska, Dánska, Belgicka a Talianska. Dôležitým atribútom konferencie bola ich prepojenosť s praxou, keďže aktívnymi účastníkmi boli pracovníci nielen z univerzitného prostredia ale aj z výskumu, vývoja, výroby, sústredenej prípravy liekových foriem, pracovníci zaoberajúci sa hodnotením akosti liekov a pod. Výrazom tohto prepojenia bolo aj dočasné pomenovanie „*Technologické pracovné dni*“ (TPD) v rokoch 1970 a 1971. Témy jednotlivých Technologických dní, spolu s miestom konania a počtom účastníkov uvádza nasledujúca tabuľka.

Poradie	Rok	Téma	Miesto konania	Počet účastníkov
1. TD	1967	Výroba a kontrola kusových liekov	Smolenice	60
2. TD	1968	Aplikačné formy s heterogénnou štruktúrou	Smolenice	65
3. TD	1969	Infúzne a injekčné roztoky	Smolenice	62
4. TPD	1970	Pomocné látky v liečivých prípravkoch	Opatová	65
5. TPD	1971	Novšie postupy v príprave a hodnotení liekových prípravkov	Smolenice	63
6. TD	1972	Fyziologická nezávadnosť pomocných látok	Smolenice	75
7. TD	1973	Novšie aspekty technológie liekov	Moravany nad Váhom	52
8. TD	1974	Technológia liekov a jej vzťah k liekopisu	Smolenice	72
9. TD	1975	Technológia liekov a jej vzťah k liekopisu	Krpáčovo	70
10. TD	1976	Výskum vo farmaceutickej technológii za uplynulých 10 rokov	Opatová	70
11. TD	1977	Niektoré problémy formulácie liečivých prípravkov	Krpáčovo	60
12. TD	1978	Technologické a biogalenické problémy prípravy liekov	Krpáčovo	57
13. TD	1979	Technologické a biogalenické problémy prípravy liekov	Krpáčovo	60
14. TD	1980	Pokroky v technológii liekov	Krpáčovo	69
15. TD	1981	Lieky, ich tvorba a výroba	Krpáčovo	68
16. TD	1982	Vplyv liekovej formy na stálosť a účinok liečivej látky	Krpáčovo	56
17. TD	1983	Perspektívy v oblasti liekových foriem	Krpáčovo	60
18. TD	1984	Lieky na účelnú a bezpečnú farmakoterapiu	Krpáčovo	80
19. TD	1985	Liek v procese výskumu, vývoja, výroby a spotreby	Krpáčovo	76
20. TD	1986	Vývojové trendy v liekových formách za uplynulých 20 rokov	Krpáčovo	71
21. TD	1987	Tvorba, výroba a regulácia akosti liekov	Krpáčovo	69
22. TD	1988	Formulácia a výroba liekov	Krpáčovo	67
23. TD	1989	Tvorba, výroba a regulácia akosti liekov	Krpáčovo	68
24. TD	1990	Tvorba, výroba a regulácia akosti liekov	Krpáčovo	57
25. TD	1991	Tvorba, výroba a regulácia akosti liekov	Modra-Harmónia	47
26. TD	1993	New trends in the development dosage forms	Častá-Papiernička	65
27. TD	1995	Výskum, tvorba, výroba a regulácia akosti liekov	Častá-Papiernička	67
28. TD	1997	Výskum, vývoj, výroba a regulácia akosti liekov	Štrbské Pleso	90

Poradie	Rok	Téma	Miesto konania	Počet účastníkov
29.TD	1999	Bezpečné a účinné lieky na báze moderných liekových foriem pre 21. storočia	Krpáčovo	77
30.TD	2001	Pokroky vo výskume, výrobe a hodnotení akosti liekov	Demänovská dolina, Jasná	118
31.TD	2003	Súčasný stav a trendy vo výskume, vývoji a výrobe liekových foriem	Piešťany	88
32.TD	2005	Nové trendy vo farmaceutickej technológii	Bratislava FaF UK	65
33.TD	2007	Nové lieky a technológie, kvalita liekov	Bratislava FaF UK	73
34.TD	2012	Súčasný stav rozvoja liekových foriem	Bratislava MZ SR	43
35.TD	2015	Výskum a vývoj liekových foriem v súčasnosti	Demänovská dolina, Jasná	33

Ústrednou témou Technologických dní bola vždy aktuálna problematika liekových foriem, excipientov, technologických postupov, hodnotenia liekov, biofarmaceutických aspektov podania lieku do živého organizmu, ale aj príprava prípadne implementácia do praxe noriem typu liekopis alebo kódex. Nezanedbateľný prínos pre odbornú farmaceutickú komunitu predstavovalo aj „vykryštalizovanie“ terminológie v oblasti galenickej farmácie.

V užšom organizačnom výbore Technologických dní v priebehu 48 rokov boli: doc. RNDr. PhMr. J. Malý, CSc., doc. DrPH. PhMr. Z. Gruntová, CSc., doc. RNDr. I. Lichnerová, CSc., doc. RNDr. Z. Vitková, PhD., RNDr. H. Hanzelová, CSc., RNDr. K. Gardavská, CSc., Mgr. E. Cirbusová, PharmDr. M. Šubová, PhD., PharmDr. D. Matušová, PhD., doc. RNDr. Marián Žabka, CSc., PharmDr. M. Čuchorová, za Technologickú sekciu SFS najmä doc. RNDr. J. Zemanová, CSc. a RNDr. E. Truplová, CSc.

35. technologické dni, Demänovská Dolina – Jasná

Organizačný výbor 35. technologických dní v zložení PharmDr. Mária Čuchorová, RNDr. Klára Gardavská, CSc. a PharmDr. Desana Matušová, PhD. usporiadal toto podujatie podľa tradičných zvyklostí ako dvojdnové podujatie mimo Bratislavy v Demänovskej Doline – Jasná, Hotel SOREA SNP s.r.o, v dňoch 10. a 11. septembra 2015. Podujatie organizovala Katedra galenickej farmácie FaF UK a Technologická sekcia Slovenskej farmaceutickej spoločnosti SLS pod záštitou dekana FaF UK prof. PharmDr. Pavla Mučajiho, PhD.

Konferenciu otvorila a účastníkov privítala vedúca katedry RNDr. Klára Gardavská, CSc., po privítaní PharmDr. Matušová, PhD. pripomenula účastníkom konferencie históriu technologických dní.

Ústredná téma tohto podujatia „Výskum a vývoj liekových foriem v súčasnosti“ umožnila aktívnu účasť odborníkov z oblasti vývoja liekov, výskumu, výroby, kontroly, a vytvorila tak priestor na diskusiu medzi výskumom a praxou.

Na 35. technologických dňoch sa zišli účastníci z odborných pracovísk zo Slovenska a z Českej republiky vrátane odborníkov z výrobných a výskumných podnikov (Hlohovec, Martin, Modra), Farmaceutickej fakulty Karlovej univerzity Hradec Králové, Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice, Lékařské fakulty UK Praha a Institutu postgraduálního vzdělávání Praha, zo Slovenskej zdravotníckej univerzity Bratislava, Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie Košice, Slovenskej akadémie vied, ŠÚKL Bratislava, NOÚ Bratislava, Farmaceutickej fakulty UK Bratislava ako aj spoločností, ktoré sa venujú farmaceutickej technológii – či už farmaceuticko-technologickým metódam hodnotenia liekov (Sotax Pharmaceutical Testing) alebo technologickým zariadeniam určeným na prípravu a výrobu liekových foriem (Amedis Piešťany).

Touto cestou si dovoľíme poďakovať sa sponzorom HBM-Pharma s.r.o., Amedis, spol s r.o, BOIRON SK s.r.o a Sotax Pharmaceutical Testing s.r.o, ktorí podporili naše podujatie a pomohli, aby sa konferencia vydarila k všeobecnej spokojnosti a prispeli k úspešnému priebehu konferencie.

Na 35. technologických dňoch sa zúčastnilo 33 účastníkov, odznelo 15 prednášok a bolo vystavených 11 plagátových prezentácií. Prezentované príspevky referovali o nových poznatkoch z výskumných a vývojových pracovísk a praktických poznatkoch a skúsenostiach z farmaceutickej výroby a lekární.

Reologickým vlastnostiam polotuhých liekov sa v úvodnej prednáške venovala RNDr. E. Šnejdrová, PhD. O možnostiach prípravy lyofilizátu s obsahom „bakteriálnych duchov“ prítomných oboznámil PharmDr. E. Tichý, PhD. Ing. A. Komeršová, PhD. a Ing. V. Lochaň, PhD. prednášali o kinetike uvoľňovania a matematickom spracovaní disolučných profilov. PharmDr. Š. Husár vo svojej prednáške priblížil účastní-

kom možnosti zabrániť zneužívaniu opioidných analgetík. Doc. Ing. F. Melichar, DrSc. vo svojej prednáške rozobral situáciu rádiofarmák v Českej republike v kontexte európskej legislatívy a individuálnej príprave tuhých liekov v slovenských lekárnach sa venovala vo svojej prednáške PharmDr. M. Šubová, PhD. PharmDr. A. Kodadová, PhD. uzatvorila časť venovanú farmaceutickej technológii prednáškou o vplyve tenzidov na uvoľňovanie monoterpénov šalviovej silice z liekovej formy.

V rámci konferencie bol vytvorený priestor aj na prezentáciu tém z oblasti zdravotníckych pomôcok, Jedným z dôvodov bolo, že zdravotníckym pomôckam sa všeobecne venuje veľmi málo pozornosti, napriek tomu, že majú svoje nezastupiteľné miesto v diagnostike, prevencii a liečbe. Nemenej dôležitým dôvodom bola skutočnosť, že výučbu zdravotníckych pomôcok v magisterskom aj bakalárskom študijnom programe už dlhodobo zabezpečuje KGF FaF UK. V časti venovanej zdravotníckym pomôckam odznela úvodná prednáška PharmDr. J. Kubíkovej, PhD., MBA. o zdravotníckych pomôckach všeobecne, nevyhnutnosti zmien v platnej legislatíve, identifikácii, názvosloví ZP a pod. RNDr. K. Gardavská, CSc. uviedla v ďalšej prednáške vývoj stomických pomôcok a ich prehľad v súčasnosti. Tému liekov z autológnej krvi na terapiu suchého oka sa v závere venovala PharmDr. D. Matušová, PhD.

Témy prednášok pokrývali celú šírku problematiky farmaceutickej technológie a vyvolali živý záujem účastníkov a podnietili bohatú diskusiu.

Veľmi zaujímavá bola prezentácia sponzorujúcich spoločností spojená s výstavou a odbornými konzultáciami.

Napriek tomu, že sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi na 35. technologických dňoch zúčastnil malý počet účastníkov (simultánne prebiehali aj iné odborné podujatia), pozitívom bolo, že takmer všetci boli aktívnymi účastníkmi.

Osviežením konferencie bola večerná prezentácia o krásach východoslovenských drevených kostolíkov a následné spoločenské posedenie.

Snahou organizačného tímu bolo pripraviť konferenciu, ktorá prinesie podnetné, užitočné a aktuálne informácie ako aj možnosť osobného kontaktu pracovníkov tohto odboru. Veríme, že sa nám to podarilo, a odborné príspevky prednesené na tejto konferencii priniesli mnohé nové skutočnosti, ktoré rozšírili naše vedomosti o liekových formách a zdravotníckych pomôckach.

Tešíme sa na stretnutie na 36. technologických dňoch.

*D. Matušová, K. Gardavská, M. Čuchorová
Univerzita Komenského v Bratislave,
Farmaceutická fakulta,
Katedra galenickej farmácie*